

סרגיי וויקטוריה גרדסקול

סרגיי גרדסקול נולד ב־12 במרץ 1942, בסברדלובסק (כעת יקטרינבורג), ברית המועצות, לשם פונו הוריו לאחר מלחמת העולם השנייה. אביו אנדריי גרדסקול היה פרופסור מוכר, דוקטור למדעי ההנדסה וראש המחלקה להנדסת רכבים במכללה האקדמית לתחבורה ולכבישים בעיר חרקיב שבאוקראינה, אז חלק מברית המועצות. הוא היה גבר נאה, אינטלקטואל ובעל השכלה רחבה, "מענטש" אמיתי. אמו של סרגיי בלה גרדסקול (לבית פסיס) עבדה כמפקחת תעבורה. היא הייתה אישה יפה ובעלת חוש הומור יוצא דופן, ניגנה בפסנתר בכישרון רב, והייתה חברותית עד מאוד ומלאת כוחות. יחדיו הם טיפחו משפחה נהדרת, ידידותית ועליזה, והיו הורים חמים לסרגיי ולאחותו הקטנה אולגה.

מאז ילדותו הדהים סרגיי את כולם בידיעותיו. הוא היה תלמיד חרוץ בבית הספר, התמיד בלימודי המוזיקה, ובכל רגע נתון עמד במרכז תשומת הלב של החברים וקרובי המשפחה. משסיים את חוק לימודיו בבית הספר התקבל ללימודי פיזיקה תאורטית בפקולטה לפיזיקה ומתמטיקה באוניברסיטת חרקיב, שהייתה ידועה באותן שנים בכל ברית המועצות, בזכות הפיזיקאים והמתמטיקאים שהרצו בה: בראש המחלקה לפיזיקה תאורטית עמד איליה ליפשיץ, אקדמאי ומדען מוביל בתחום הפיזיקה של מצב מוצק; את שיעורי מכניקת הקוונטים לימד אלכסנדר אחיעזר; מתמטיקה – ולדימיר מרצ'נקו; בעיות של פיזיקה מודרנית – מארק אזבל (בהמשך עלה אזבל לארץ, אחיעזר; מתמטיקה – ולדימיר מרצ'נקו; בעיות של פיזיקה מודרנית – מארק אזבל (בהמשך עלה אזבל לארץ,

והיה לאחד הפיזיקאים המובילים כאן); תאוריה אלקטרונית של מתכות – עמנואל קנר; וזאת אפילו אינה רשימה מלאה של כלל מרצי המחלקה.

סרגיי השלים את עבודת המחקר שלו לקראת תואר מאסטר בהדרכתו של איליה ליפשיץ, ומשסיים את לימודיו בהצטיינות באוניברסיטה המשיך לעבוד בקבוצה של פרופ' ליפשיץ במכון האוקראיני לפיזיקה וטכנולוגיה (UPTI). ב-1970 השלים את עבודת הדוקטורט שלו (Ph.D) בהנחיית פרופ' ליפשיץ. לאחר שליפשיץ עבר למוסקבה עבד סרגיי במכון לפיזיקה וטכנולוגיה לטמפרטורות נמוכות (FTINT) בחרקיב. על בסיס עבודתו שם קיבל בשנת 1980 את התואר דוקטור למדעים (DSc), תואר דוקטור מתקדם שהיה קיים באותה התקופה בברית המועצות. המחקר המדעי של סרגיי הוקדש לתהליכים פיזיקליים במערכות לא מסודרות. הוא פרסם כמאה מאמרים מדעיים; וב-1980 פרסם את תוצאות המחקרים הרלוונטיים גם בספר **מבוא לתאוריה של מערכות לא מסודרות**, בשיתוף עם איליה ליפשיץ ולאונד פסטור. בשנת 1985, בזכות העבודה הזאת, הוענק לסרגיי פרס מדינת אוקראינה, הפרס המכובד ביותר במדינה.

ויקטוריה גרדסקול, ויקה (לבית סמננקו), נולדה ב-16 באוגוסט 1942, למשפחה של עובדי ממשלה. משסיימה את חוק לימודיה בבית הספר התקבלה לפקולטה לפיזיקה ומתמטיקה באוניברסיטת חרקיב, ובה התמחתה בתחום האופטיקה. ויקטוריה לימדה במשך כמה שנים מתמטיקה ופיזיקה במכללה האקדמית לרוקחות בחרקיב. ב-1968 עברה למחלקה של פרופ' ירמנקו במכון לפיזיקה וטכנולוגיה לטמפרטורות נמוכות (FTINT), ובה השלימה דוקטורט (Ph.D) במחקר ניסיוני בתחום של מגנטואופטיקה.

ב-1991 עלו סרגיי וויקטוריה לארץ. כאחד הפיזיקאים המובילים בעולם, מצא סרגיי עבודה במחלקה לפיזיקה באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, כאן גם המשיך במחקר התאורטי שלו וגם לימד סטודנטים. הסטודנטים שלמדו אצל פרופ' גרדסקול מתארים אותו כמרצה מדהים, אחד הטובים בפקולטה; סטודנטים נהגו להירשם לקורסים שלו מוקדם ככל האפשר, כדי להתקבל. גם ויקטוריה לימדה באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, במחלקה למתמטיקה.

סרגיי וויקה נישאו בשנת 1963. בשנת 1964, משסיימה ויקה את לימודיה באוניברסיטה, ילדה את בתם טטיאנה. בישראל גרו ויקטוריה, סרגיי ובתם באופקים, בבית קטן בקצה המערבי של העיר. במשך 12 השנים האחרונות ויקטוריה לא עבדה. סרגיי, שאומנם יצא רשמית לגמלאות, המשיך לעבוד במחקר ולפרסם מאמרים מדעיים. כמו כן כתב ופרסם מזכרונותיו על המדענים הגדולים שעבד עימם ועל ההיסטוריה של התפתחות המחקר בתחום הפיזיקה בחרקיב.

לסרגיי וויקה היו חברים רבים, שביקרו אותם לעיתים קרובות. ביתם היה ידוע כמסביר פנים, בסעודות הארוכות והטעימות שהתקינו בני הזוג יחדיו, ובמוזיקה הקלאסית שנשמעה בו לרוב. סרגיי היה גם פסנתרן מצוין, והתעניין מאוד במוזיקה קלאסית. היה לו אוסף נרחב של יצירות מוזיקליות, בביצועיהם של כמעט כל המוזיקאים המפורסמים ותזמורות שונות. ב-9 בפברואר 2023 חגגו ויקה וסרגיי את יום נישואיהם ה-60.

ב-7 באוקטובר הכול נגמר בשבילם. מחבל חמאס רצח אותם בביתם באופקים, קודם את סרגיי ואז את ויקה. זה הכול.

